

En annen dans

En kjærlighetshistorie om homofili
Kvinnemuseets utstilling Mangfoldsåret 2008

Velkommen til ny utstilling på Kvinnemuseet

Kvinnemuseet har i alle år siden åpningen i 1995 arbeidet med å fortelle usynlige sider av vår historie. Kjønn, identitet og rollemønstre er viktige tema i vårt arbeid. I Mangfoldsåret 2008 har vi valgt å lage en utstilling om homofili. For de fleste er dette en særdeles skjult historie.

Hva viser utstillingen?

EN ANNEN DANS. EN KJÆRLIGHETSHISTORIE OM HOMOFILI viser norsk homohistorie og hvordan det er å være lesbisk og homofil i dag, for både gammel og ung. Samtidig gir den et blikk ut i verden. Et av spørsmålene vi stiller er ”Hva skal til for at vi kan snakke om likestilling også når det handler om kjærlighet”? Utstillingen er inndelt i ulike rom, og hvert rom tar for seg hvert sitt tema.

Fra utstillingen. Foto: Tone Hellerud

måter ”å være i skapet” på? Ved speilet kan du dessuten skrive dine egne tanker om homofili og aksept på små hjerteformede lapper.

I ”**Rommet mitt**” tar vi opp barndom og ungdomstid. Vi ser en barneseng fylt av rosa og lyseblå drømmer, og møter foreldres forventninger og samfunnets reaksjoner. Hvilke rollemodeller tilbyr vi egentlig barna våre? Her finner du blant annet psykologers råd til foreldre og homofile ungdommers fortellinger og minner fra oppveksten. Hvor stor del av befolkningen er egentlig homofil eller bifil? Den siste NOVA-undersøkelsen viser at 3,6 % av tenåringsguttene og 3 % av tenåringsjentene regner seg som homofile/bifile.

”**Skapet**” kan du bruke både som en inngang til utstillingen, eller som en utgang. Alt ettersom! Skapet er fylt med mange skuffer med ulikt innhold; her finner du forskjellige elementer som kan være til hinder for åpenhet. Hva med egne fordommer? I en av skuffene er det en adresse til Likestillings- og diskrimineringsombudets bevisstgjøringstest på nettet: www.ldo.no/iat. Testen tar ti minutter og anbefales! Hvordan står det til med selvaksepten? Alle kan vi ha godt av å stoppe en liten stund og betrakte vårt eget speilbilde der inne i skapet. Det er kanskje mange

Fra utstillingen. Foto: Tone Hellerud

”Historien” forteller om samfunnets skiftende syn på homofili fra antikken og fram til våre dager. De gamle grekerne og romerne hadde forståelse for kjærlighet mellom personer av samme kjønn. Den kvinnelige dikteren Sapfo fra Lesbos skrev kjærlighetsdikt til andre kvinner. Med kristendommen kom et helt annet syn på kjærlighet og seksualitet. Homofili ble forbudt og etter hvert ble dødsstraff innført.

I **”Homo i Norge – før og nå”** ser vi spesielt på norske forhold og lovendringer. Homofili ble ikke avkriminalisert i Norge før i 1972. Det er ikke mange årene siden. Og det tok enda lenger tid å få fjernet homofili som en medisinsk diagnose. Her viser vi ulike rollemodeller og pionerer som alle har gjort en stor innsats for homofiles frigjøringskamp. Visste du at ”Steven” i ”Dynastiet” var en av de første homoene på tv?

I **”Gay på landet?”** tar vi for oss myten om at det er vanskeligere å være homofil på landet enn i byen. Vi ser på grunner til å flytte til byen og grunner til å bli værende på landet, eller i småbyen. Her tar vi også opp hvordan møtet med homomiljøer i byene kan fortone seg, samt ulike syn på homoparader og ”Skeive dager”.

Fra utstillingen. Foto: Tone Hellerud

”Alvoret” ligger litt tilbaketrukket og viser de mørke tallene. Homofile er overrepresentert i statistikken både når det gjelder vold, mobbing, psykiske problemer, rus og selvmord. Var du klar over at de mest brukte skjellsordene i skolegården i dag er ”homo” og ”hore”?

I **”Kjønn og roller”** ser vi på kjønnsrollemønstre og homofili. Hvordan organiserer homofile og lesbiske par seg på hjemmebane? Klarer de å styre unna stereotype kjønnsroller og de evinnelige kranglene om husarbeid, så vanlige blant heterofile par? Vi tar også for oss kjønnsrolleatferd, femininitet, maskulinitet og ulike typer seksuell identitet. En ting er å være homofil, men hvordan er det å være bifil?

Regnbueflagg i Amsterdam.
Foto: Lisbeth A. Chumak

I **”Du store verden”** ser vi på homofili i ulike kulturer og verdensdeler. Du får blant annet høre historiene til en mann fra Irak og en kvinne fra Sør-Afrika. Og i **”O’ jul med din glede...”** viser vi betydningen av den homofile vennskapsfamilien. Der er det dessuten delikat dekket til julefest, og vi ser litt nærmere på myten om ”estetiker-homoen”.

Fra utstillingen.
Foto: Lisbeth A. Chumak/Kvinnemuseet

På vei ut av det regnbuefargede forhenget (eller gjennom skapet...) ser du rett inn i en vegg med en portrettkollasj av 28 personer, alle homofile og alle gode rollemodeller. Én av dem er Karen-Christine (Kim) Friele, det første mennesket i Norge som sto fram åpent og fortalte at hun var homofil. Det er ikke lenger siden enn på slutten av 1960-tallet! Heldigvis er mye skjedd siden den tid.

Katalog

Det er laget en utstillingskatalog med et stort bildemateriale. I katalogen har hvert utstillingsrom fått sitt eget kapittel.

Våre ønsker

Den beste måten å unngå fordommer mot homofili på, er naturligvis å ha homofile venner. Jo flere lesbiske og homofile som lever åpent, desto større aksept blir det. ”Vet vi lite om noe, tar vi fantasien i bruk”, skriver pionér Kim Friele. Vårt håp er at vi med denne utstillingen kan være med på å fjerne noen fordommer om homofili og bidra til større aksept.

Takk til

Svært mange har hjulpet oss med å lage utstillingen. Vi ønsker å takke alle sammen. Spesielt vil vi framheve alle dem som har bidratt med sine egne personlige historier og/eller fotografier. Vi takker også Kim Friele, Rolf Angeltvedt og Bera Ulstein Moseng for god faglig hjelp. Likeledes ønsker vi å rette en spesiell takk til redaksjonen i månedsavisa *Blikk* for all hjelp med å lete fram fotografier til utstillingen.

En stor takk til Sparebanken Hedmark, Hedmark Fylkeskommune, ABM-utvikling og Fritt Ord for økonomisk støtte!

Fra utstillingen. Foto: Tone Hellerud

Utstillingen er laget av:

Prosjektleder: Mona Holm

Kunstnerisk utforming: Tone Hellerud

Tekst: Mona Holm, Kari Sommersest Jacobsen, Lisbeth Andreassen Chumak, Ingun Aastebøl

Bildebehandling/grafisk design: Eventyrbutikken AS

Plakat: Tone Hellerud og Ann Avranden/Tankestrek

Katalog:

Redaktør: Mona Holm

Tekst: Mona Holm, Kari Sommersest Jacobsen, Lisbeth Andreassen Chumak, Ingun Aastebøl, Kari Gjerstadberget

Grafisk design: Ann Avranden/Tankestrek

Trykk: Glåmdal Trykkeri AS

Kvinnemuseet © 2008